

ECOLOGISCHE QUICKSCAN

Wind voor Buren

Twee windturbinelocaties aan knooppunt Buren, Ambt Delden

DECEMBER 2020

Rapportage van Silvavir Ecologisch Advies
In opdracht van Initiatiefnemers Wind voor Buren

Ecologische quickscan

Wind voor Buren

Twee windturbinelocaties nabij knooppunt Buren
Ambt Delden

R.R. Mol, S.A.Westra

Rapportage nr.:	2020-032
Datum uitgave:	8 december 2020
Versie:	Concept
Veldwerk:	Ing. R.R. Mol, Ing. J. de Jong
Auteurs:	Ing R.R. Mol, S.A.Westra
Kwaliteitscontrole:	Ir. M. Gehem (Lievense WSP)
Productie:	Silvavir ecologisch advies Kanaaldijk Oost 16 7433PP Schalkhaar www.silvavir.com
	Ing. R.R. (Roy) Mol Adviseur ecologie/GIS roy.mol@silvavir.com tel 06-14815626
Opdrachtgever:	Pure Energie T.a.v. Jelle de Waart Postbus 3141 7500DC Enschede j.dewaart@pure-energie.nl 06-83891280

December 2020

Rapportage van Silvavir ecologisch advies
In opdracht van De initiatiefnemers van Wind voor Buren

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	3
1. INLEIDING	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Doel	5
1.3 Projectvoornemen.....	5
1.4 Huidige situatie.....	5
2. WETTELIJK KADER.....	10
2.1 Soortenbescherming	10
2.2 Gebiedsbescherming.....	11
3. METHODEN.....	12
4. BEVINDINGEN EN RESULTATEN.....	12
4.1 Planten.....	12
4.2 Grondgebonden zoogdieren	13
4.3 Vleermuizen.....	14
4.4 Vogels	15
4.5 Herpetofauna	17
4.6 Insecten	18
4.7 Vissen.....	18
4.8 Beschermde natuur	18
5. EFFECTENBEOORDELING	20
5.1 Planten.....	20
5.2 Grondgebonden zoogdieren	20
5.3 Vleermuizen.....	20
5.4 Vogels	21
5.5 Herpetofauna (reptielen en amfibieën)	21
5.6 Insecten	22
5.7 Beschermde natuur	22
6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	23
6.1 Planten.....	23
6.2 Grondgebonden zoogdieren	23
6.3 Vleermuizen.....	23
6.4 Vogels	24
6.5 Herpetofauna	25

6.6 Insecten	25
6.7 Beschermdde natuur	26
6.8 Aanbevelingen gedurende de aanlegfase	27
6.9 Ecologische begeleiding	28
6.10 Geldigheid van dit onderzoek.....	28
7. SAMENVATTING	29
8. REFERENTIES.....	30
Gegevensbronnen	30
Literatuur	30
Kennisdocumenten BIJ12	31
Overige bronnen.....	31
9. BIJLAGEN	32

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemers van Wind voor Buren hebben, Silvavir ecologisch advies een verzoek gedaan voor het uitvoeren van een ecologische quickscan in het kader van de Wet Natuurbescherming (Wnb) ter plaatse van de beoogde locaties voor twee windturbines nabij de Veldweg te Ambt Delden.

1.2 Doel

Het doel van de quickscan is om op basis van een bureaustudie en een veldbezoek in te schatten of er beschermde dieren en/of planten in de directe omgeving van de beoogde locaties voor het project (vanaf nu genoemd het plangebied) voorkomen. Er wordt beoordeeld of de beoogde windmolens mogelijk effect(en) hebben op de al dan niet aanwezige beschermde dier- of plantsoorten waarmee het plan mogelijk strijdig is met de soortenbescherming als beschreven in de Wnb (zie hoofdstuk 2).

Voortvloeiend uit bovenstaande is onderzocht of er een noodzaak aanwezig is voor het uitvoeren van nader onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde dier- en plantsoorten door middel van een veldonderzoek volgens de actuele landelijke onderzoeksprotocollen.

Tot slot is er bekeken of de voorgenomen werkzaamheden plaatsvinden binnen of in de buurt van een beschermd natuurgebied (Natura 2000-gebied) of binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en of er daarbij een noodzaak is tot onderzoek in het kader van gebiedsbescherming conform de Wnb en/of het provinciale beleid ten aanzien van het NNN.

1.3 Projectvoornemen

De beoogde aanleg van twee windturbines nabij de Veldweg te Ambt Delden wordt door de initiatiefnemers project 'Wind voor Buren' genoemd. Het project bestaat uit twee turbines op zo'n 400 m afstand van elkaar gelegen. Één turbinelocatie is gepland ten westen van de Bornsestraat (vanaf nu genoemd de westelijke turbine) en één ten oosten van diezelfde weg (vanaf nu genoemd de oostelijk turbine). Er is nog geen besluit gemaakt over het type turbine dat zal worden gekozen, hiervoor zijn de volgende bandbreedtes opgegeven:

Ashoogte: minimaal 110 m en maximaal 150 m

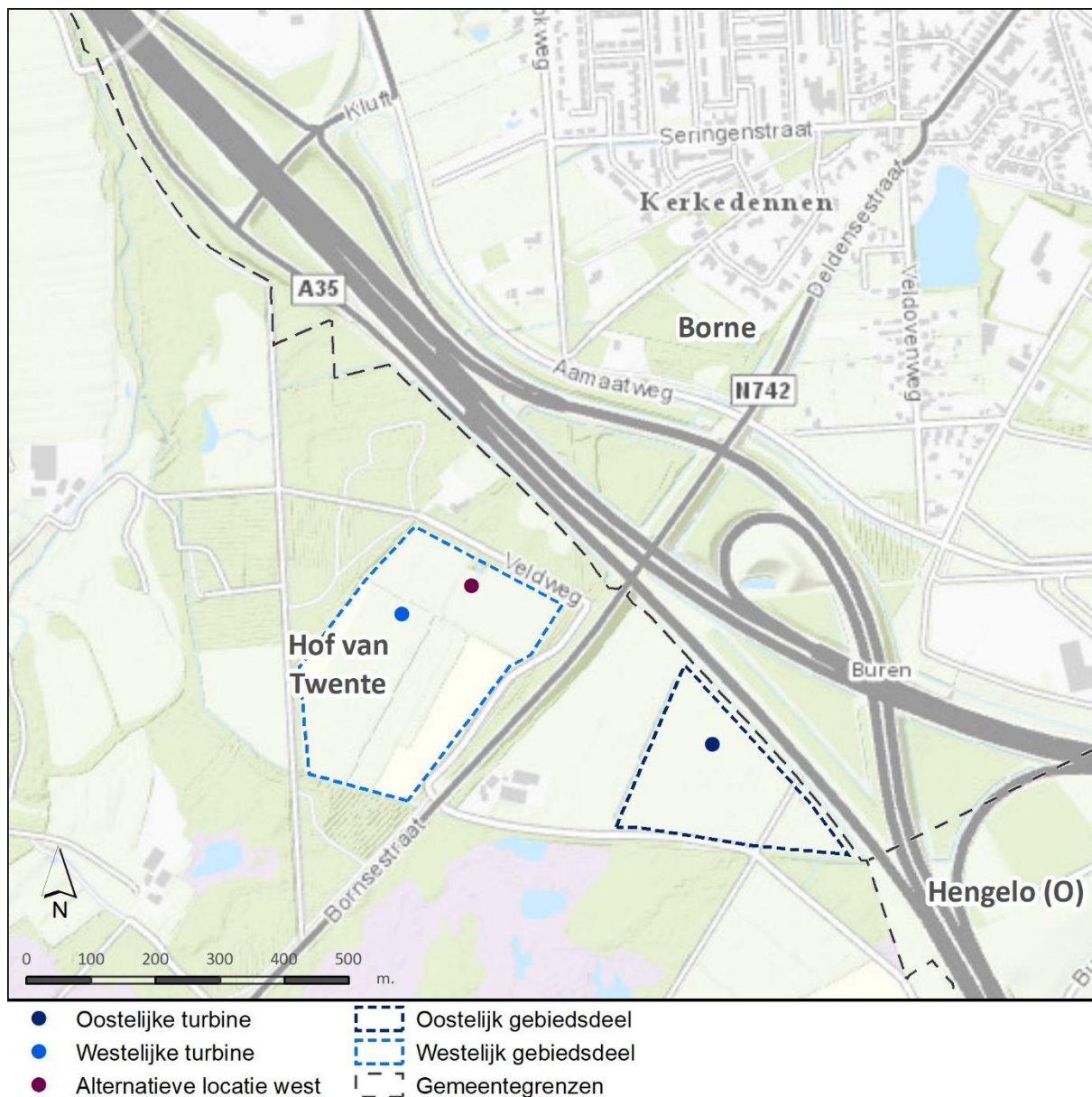
Rotordiameter: minimaal 120 m en maximaal 162 m

Tiphoogte: minimaal 170 m en maximaal 231 m

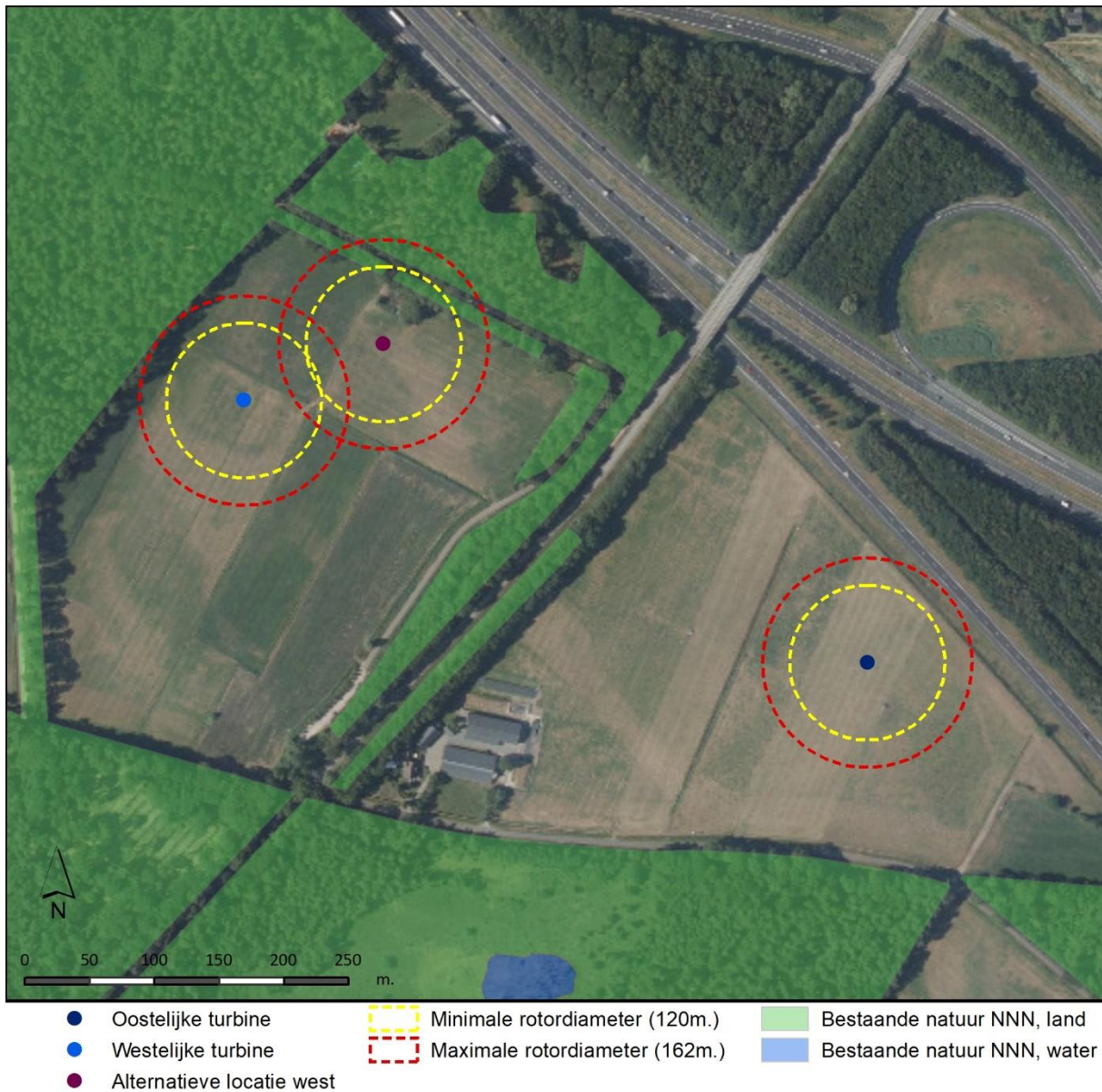
De ligging en bijbehorende afmetingen van tijdelijke werkwegen, permanente toegangswegen, kraanopstelplaatsen en turbinefundering zijn in dit stadium niet bekend. Mogelijke effecten die worden veroorzaakt door aanrijroutes, opstelplaatsen en ander ruimtebeslag binnen het plangebied zijn hierdoor niet vooraf in te schatten en worden niet meegenomen in deze beoordeling.

1.4 Huidige situatie

Het plangebied ligt op twee percelen behorende bij het agrarisch bedrijf aan de Veldweg 5 / 5a te Ambt Delden. De locatie ligt aan de noordgrens van de gemeente Hof van Twente en wordt aan de noordwest zijde begrensd door het knooppunt Buren, waar de A1 en A35 op elkaar aansluiten. (Figuur 1). De agrarische percelen worden omzoomd door gebied vallende onder het Natuur Netwerk Nederland (NNN) zoals te zien op figuur 2.

Figuur 1. Indicatieve locaties van geplande windturbines Knooppunt Buren. Bron topografische ondergrond; ESRI Nederland

Figuur 2. Rotordiameters ten opzichte van NNN gebieden

De beoogde locatie voor de oostelijke turbine bestaat uit begraasd grasland, hoofdzakelijk begroeid met Engels raaigras. (Figuur 2). Het perceel wordt aan het noordoosten begrensd door de snelweg A35, aan de westkant door het agrarisch bedrijf en aan de zuidkant door de Veldweg. Ten zuiden van de Veldweg bevindt zich het Burense veld, een nat heidegebied behorend tot het NNN (Figuur 4). De afstand van de geplande turbinelocatie tot het Burense veld bedraagt circa 155 m.

Figuur 3. De beoogde locatie voor de oostelijke turbine, gezien vanuit de oostelijke hoek van het perceel.

Figuur 4. Direct ten zuiden van beoogde locatie voor de oostelijke turbine bevindt zich het Burense veld.

De beoogde locatie voor de westelijke turbine bestaat uit hooiland dat hoofdzakelijk is begroeid met Engels raaigras. Het perceel wordt geheel omzoomd door loofbomen en struweel dat onderdeel is van het NNN. Aan de noordoostelijke hoek grenst het perceel aan een kleine monumentale begraafplaats. In het midden van de noordelijke perceelgrens bevindt zich een drooggevalle poel die is omzoomd door wilgen en struweel (Figuur 5). De zuidelijke helft van het perceel wordt in noord-zuid richting doorsneden door een drooggevalle sloot waarbij het maaiveld aan de westzijde aanmerkelijk hoger ligt, hierdoor is een talud ontstaan (Figuur 6 en 9).

De meest realistische locatie voor de westelijke turbine ligt 170 m ten westen van de Aaweg en 150 m ten zuidwesten van de Veldweg. De alternatieve locatie van de westelijke turbine ligt 290 m ten Westen van de Aaweg en 60 m ten Zuidwesten van de Veldweg.

Figuur 5. Droogvallende poel met wilgen en struweel.

Figuur 6. Groot verschil in maaiveldhoogte waardoor een talud ontstaat.

2. WETTELIJK KADER

De Wnb is verdeeld in een soortbeschermingsdeel (paragraaf 2.1) en een gebiedsbeschermingsdeel (paragraaf 2.2). Dit hoofdstuk zet beknopt uiteen wat deze delen behelzen. Daarnaast beschrijft de Wnb ook de bescherming van houtopstanden (Wnb. hoofdstuk 4). Aangezien geplande bouwwegen nog niet bekend zijn en dus niet kan worden gesteld in welke mate bomenkap noodzakelijk is, wordt er in dit rapport niet getoetst op mogelijke strijdigheid met hoofdstuk 4 uit de Wnb.

2.1 Soortenbescherming

De Wnb zorgt voor de bescherming van planten- en diersoorten, waarbij de basis wordt gevormd door de zorgplicht (artikel 1.11). Hierin wordt gesteld dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving en ook Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden.

Daarnaast zijn er op basis van internationale afspraken enkele beschermingsrichtlijnen opgesteld met betrekking tot strikt beschermde plant- en diersoorten. Deze zijn opgenomen in de Wnb onder de volgende artikelen:

- Artikel 3.1: Vogelrichtlijnsoorten
- Artikel 3.5: Habitatrichtlijnsoorten en soorten van de Conventie van Bern Appendix II en de Conventie van Bonn Appendix I.
- Artikel 3.10: Andere (nationale) soorten

Ieder van deze richtlijnen kent haar eigen lijst van soorten waarop verbodsbepalingen en eisen voor vrijstelling of ontheffingsverlening van toepassing zijn. Artikel 3.1 en Artikel 3.5 sluiten aan op respectievelijk de nationale Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de soorten waarop Artikel 3.10 betrekking heeft, geldt een minder strikt regime. Tabel 1 geeft een overzicht van de verboden voor de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Deze worden in bijlagen 1, 2 en 3 verder toegelicht.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrictlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Tabel 1. Verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming (in de tabel Wn genoemd)

2.2 Gebiedsbescherming

De Wnb voorziet in de bescherming van natuurgebieden van Europees belang die horen tot het Natura-2000 netwerk. Om de gunstige staat van instandhouding van vogelsoorten, habitattypen en andere plant- en diersoorten te behouden, worden deze gebieden beschermd. De provincie Overijssel hanteert daarnaast een eigen natuurbeheerplan, wat in grote lijnen overeenkomt met het Natuur Netwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur). De bescherming van de gebieden die onder dit natuurbeheerplan vallen, vindt plaats door toetsing van de bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen aan het vigerend beleid.

3. METHODEN

Op basis van gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en bronnen genoemd in hoofdstuk 9 is een inschatting gemaakt van de binnen een straal van 5 km aanwezige beschermde dieren- en plantsoorten, voor vleermuizen is hier op basis van het vleermuisprotocol 2021 een afstand van 20km aangehouden. Deze lijst is voorafgaand aan het veldbezoek door de ecologische specialist geanalyseerd en geverifieerd op basis van de kenmerken en karakteristieken van het plangebied.

Aanvullend is door het uitvoeren van een oriënterend veldbezoek en op basis van habitatbeoordeling inzicht verkregen in de (beschermde) plant- en/of diersoorten die binnen het plangebied aanwezig kunnen zijn. Daarnaast is beoordeeld of de volgens de bronnen aanwezige soorten ook daadwerkelijk gebruik (kunnen) maken van het plangebied en is er gekeken of er aanvullende beschermde plant- en/of diersoorten aanwezig zijn.

Het veldbezoek is uitgevoerd door Silvavir ecologisch advies op dinsdag 18 augustus 2020. Ter plaatse waren Ing. R.R. Mol en Ing. J de Jong. Ten tijde van het veldbezoek was het 23°C, half bewolkt, droog en windstil.

4. BEVINDINGEN EN RESULTATEN

Zoals in paragraaf 2.1 beschreven zijn soorten volgens verschillende richtlijnen beschermd, waarbij iedere richtlijn zijn eigen soortenlijst kent. In de volgende paragrafen worden beschermde plant- en diersoorten behandeld waarvan het voorkomen in het plangebied bekend is en die in één of meerdere van die beschermde soortenlijsten voorkomen.

Ook zijn er soorten waarvan de aanwezigheid op basis van de NDFF en het veldbezoek niet kunnen worden aangetoond maar mogelijk wel voorkomen in het plangebied. Het gaat hier om moeilijk waarneembare soorten waarvoor op basis van de eigenschappen van het plangebied en habitatvoorkeur van de soort een inschatting is gemaakt. Als aannemelijk wordt geacht dat de soort voor kan komen in het plangebied, dan wordt deze meegenomen in de bevindingen. De precieze bevindingen en resultaten worden hieronder per soortgroep beschreven.

4.1 Planten

Uit resultaten van de NDFF (augustus, 2020) en verspreidingsgegevens van FLORON blijkt dat er in de directe omgeving (tot vijf km) tot het plangebied de afgelopen tien jaar één beschermde plantsoort bekend is. Het betreft hier drijvende waterweegbree (*Luronium natans*). Drijvende waterweegbree is een plant die gedijt op helder water in beken, vennen, kanalen en poelen.

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantsoorten aangetroffen in het plangebied. Binnen het plangebied zijn geen permanente waterpartijen waardoor de aanwezigheid van drijvende waterweegbree kan worden uitgesloten.

4.2 Grondgebonden zoogdieren

Voor de meeste soorten die op basis van de NDFF in de directe omgeving van het plangebied (<5 km) voorkomen geldt géén vrijstelling in het kader van Ruimtelijke ontwikkeling (Provincie Overijssel, 2019).

Direct binnen het plangebied zijn gegevens bekend van de aanwezigheid van bunzing, eekhoorn, egel en steenmarter. Op deze soorten is het Wnb artikel 3.10 van kracht. Dit houdt o.a. in dat vaste rust- en voortplantingsplaatsen niet verstoord mogen worden.

Binnen een afstand van 5km tot het plangebied zijn ook gegevens bekend van boommarter, rosse woelmuis en wezel. Ook op deze soorten is artikel 3.10 van de Wnb van kracht.

- Bunzing komt voor in kleinschalig landschap met voldoende dekking zoals bosranden en houtwallen, soms echter ook in vrij open terrein. Ze schuilen vaak in oude holen van konijnen, natuurlijke holtes en houtstapels (Twisk P. en Diekenbeek v. A. 2010). Op basis van de aanwezigheid en de locatie van het aangetroffen hol kan niet worden uitgesloten dat dit hol wordt gebruikt als verblijfplaats van bunzing. (Figuur 7 en 9)
- Egel en steenmarter komen in verschillende biotopen voor, voorwaarde is voldoende beschutting of ondergroei. De aanwezigheid van paar- of rustplaatsen van steenmarters en egels ter plaatse van de geplande turbines in het open veld, kan worden uitgesloten.
- Eekhoorn maakt gebruik van opgaande houtstructuren en hoge bomen. Het is aannemelijk dat eekhoorns in de naastgelegen bosranden aanwezig zijn.
- Wezel maakt onder andere gebruik van weide- en akkerland en maakt voor schuilplaatsen gebruik van oude muizen- ratten- en konijnenholten. Op basis van de aanwezigheid en de locatie van het eerder vernoemde hol kan niet worden uitgesloten dat dit hol wordt gebruikt als verblijfplaats van wezel.
- Boommarter is een cultuurvliedder die in Nederland de voorkeur geeft aan bossen en bosjes met lijnvormige elementen. De soort maakt gebruik van holtes in bomen en roofvogelnesten als verblijfplaats. De aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen van boommarter in de directe omgeving van het plangebied kan hiermee niet worden uitgesloten.
- Rosse woelmuis maakt gebruik van bosgebieden en bosranden. Het is mogelijk dat rosse woelmuizen in de naastgelegen bosranden en bosgebieden aanwezig zijn.

Figuur 7. Aangetroffen hol, vermoedelijk gegraven door een konijn en mogelijk in gebruik door bunzing.

Op de locatie van de westelijke turbine is in het veld een hol aangetroffen (Figuur 7 en 9), vermoedelijk van een konijn. Ook zijn er sporen gevonden die duiden op predatie op konijnen (haarplukken). Dit sluit de aanwezigheid van marterachtigen niet uit.

De zuidelijke helft van het perceel waar de westelijke turbine beoogd wordt, wordt in noord-zuid richting doorsneden door een talud wat mogelijkheden biedt mogelijkheden voor het graven van holen door vossen en dassen. Ook is het struweel wat langs het talud groeit te gebruiken als verbindingzone voor diverse dieren. Holen zijn hier tijdens het veldbezoek niet waargenomen.

4.3 Vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens van vleermuizen (NDFF, augustus 2020) komen binnen een afstand van 20 km tot het plangebied vleermuizen voor. Alle vleermuissoorten worden strikt beschermd onder de Wnb. Vleermuissoorten waarvan binnen een afstand van 5 km tot het plangebied gegevens bekend van zijn in de NDFF zijn baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en watervleermuis. In een afstand tot 20 km komen hier bechsteins vleermuis, bosvleermuis, brandts vleermuis, meervleermuis, tweekleurige vleermuis en niet verder gespecificeerde *Myotis* soorten voor.

Enkele hiervan zijn typische boombewonende soorten, het betreft de ruige dwergvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, bechsteins vleermuis, bosvleermuis, brandts

vleermuis en diverse andere soorten van het geslacht *Myotis*. Deze soorten maken veelal gebruik van holten en spleetvormige ruimten in bomen. De aanwezigheid van geschikte verblijfplaatsen in bomen rond het plangebied is niet uit te sluiten. De overige genoemde vleermuizen zijn voornamelijk gebouwbewonende soorten, die verblijven dus hoofdzakelijk in gebouwen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van deze soorten in het plangebied is niet aannemelijk.

Tijdens het veldbezoek is gebleken dat het plangebied ter hoogte van de westelijke turbine de eigenschappen heeft om dienst te doen als foerageergebied en migratieroute voor vleermuizen.

Op basis van het voorgaande is aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen niet uit te sluiten, het betreft de ruige dwergvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis en watervleermuis.

Het plangebied en de directe omgeving daarvan maakt mogelijke onderdeel uit van vliegroutes en foerageergebieden voor alle genoemde vleermuizen.

4.4 Vogels

Binnen het plangebied en in de omgeving tot 5km rond het plangebied zijn gegevens bekend van de volgende vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond worden beschermd (NDFF, augustus 2020); boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif.

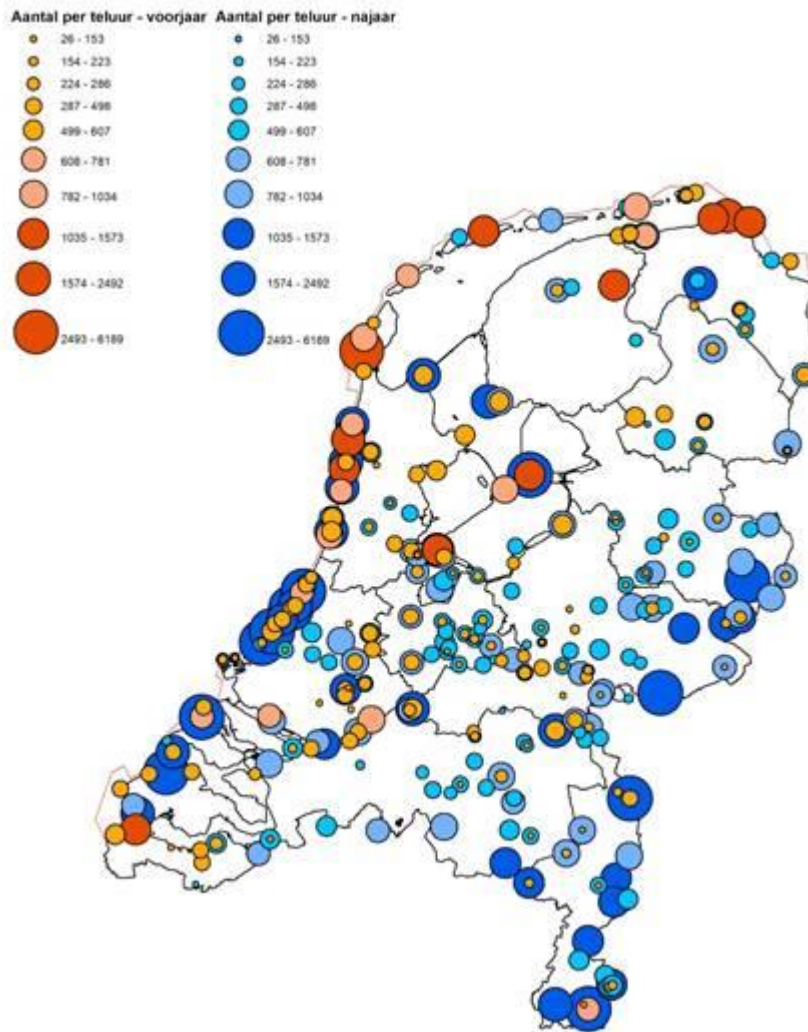
- Boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer en wespendif foerageren in open en halfopen gebieden met bos en bossages. De soorten broeden voornamelijk in bomen. Gedurende het veldbezoek is in het westelijk deelgebied een buizerd waargenomen (figuur 9). Ook is in de bosrand aan de westzijde van het perceel een horst (nest) waargenomen, vermoedelijk van een bovengenoemde soort.
- De grote gele kwikstaart is een vogelsoort die vrijwel uitsluitend foerageert en broedt aan oevers van beken en rivieren. De vogel is waargenomen binnen een afstand van 5 km ten opzichte van het plangebied. Het plangebied zelf is voor de aanwezigheid van de grote gele kwikstaart ongeschikt.
- In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen geregistreerd van huismussen. Deze soort nestelt voornamelijk in gebouwen en geeft de voorkeur aan dakgoten en onder dakpannen. Gezien het plangebied zich beperkt tot agrarisch grasland, worden er geen nestlocaties van huismussen verwacht binnen het plangebied. Wel wordt verwacht dat de haagbeplanting ter plaatse van de gebouwen aan de Veldweg 5/5a gebruikt wordt voor beschutting en toevluchtsoord.
- Gierzwaluwen maken voor hun nestlocatie gebruik van makkelijk toegankelijke plaatsen onder dakpannen en achter dakbeschot. Gezien het plangebied zelf zich beperkt tot agrarisch grasland, worden er geen nestlocaties van gierzwaluwen verwacht binnen het plangebied.
- Kerkuil en steenuil maken voor hun verblijf onder andere gebruik van gebouwen, nestkasten en holle bomen. Er zijn binnen het plangebied geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van kerkuil of steenuil, nesten in boomholtes zijn echter niet uit te sluiten.
- Oehoe is een uilensoort die in een breed scala aan landschappen aanwezig kan zijn. Binnen een afstand van 5 km Tot het plangebied is een broedlocatie bekend. De vogel is in Nederland erg zeldzaam, nestplaatsen zijn jaarrond beschermd. Hoewel de aanwezigheid van oehoe nesten in de bosranden rond het plangebied niet waarschijnlijk zijn, is dit niet uit te sluiten.

- Ooievaar leeft in extensief beheerde weilanden en uiterwaardengebieden met een hoge waterstand. Zij maken hun nesten vaak op kunstmatige nestplaatsen en menselijke bouwwerken. Er zijn geen aanwijzingen gevonden die duiden op de aanwezigheid van ooievaars in het plangebied.
- Binnen een afstand van 1 km tot het plangebied zijn roeken waargenomen. Roeken broeden vaak in kolonies in hoge bomen, voornamelijk populieren langs wegen, sporen en kanalen. Ze foerageren op nabijgelegen graslanden. Er zijn geen aanwijzingen gevonden die duiden op de aanwezigheid van nestlocaties van roeken in het plangebied.
- De slechtvalk foerageert ver van zijn nest in open gebieden waar veel vogels als potentiële prooi aanwezig zijn. Nesten worden doorgaans gemaakt op grote hoogte op richels en torens. De aanwezigheid van nesten van slechtvalken binnen het plangebied is niet aannemelijk. Wel is gedurende het veldbezoek een slechtvalk waargenomen boven het Burense veld, het gebruik van het plangebied als foerageergebied is hierdoor niet uit te sluiten.

Tijdens het veldbezoek zijn diverse algemeen beschermde vogelsoorten waargenomen, waaronder torenvalk, houtduif, kauw en boerenzwaluw. Het grasland biedt voor veel vogelsoorten mogelijkheden om te foerageren. Bomen in de omzoming van het plangebied kunnen gebruikt worden als nestlocatie voor diverse algemeen beschermde vogelsoorten. De omzoming van het plangebied bestaat uit gemengd bos wat ten tijde van het veldbezoek volledig in loof was gehuld. Hierdoor was zicht op eventuele vogelnesten zeer beperkt mogelijk. Tijdens het veldbezoek is in de bosrand dat het gebied omzoomt een groot vogelnest (horst) waargenomen, er is niet met zekerheid uit te sluiten dat het hier om een nest van een strikt beschermde soort gaat.

Het plangebied is in zijn geheel geschikt om als broedlocatie te dienen voor verschillende algemeen beschermde soorten. Daarnaast zijn de bosranden rond het plangebied geschikt voor vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. Op basis van het bovenstaande is de aanwezigheid van algemene broedvogels en vogels met jaarrond beschermde nesten niet uit te sluiten.

Op basis van data van SOVON is in de periode 2010-2020 vooral in het najaar een stuwung te zien van trekvogels in de regio Borne, Hengelo, Enschede. Dit kan duiden op migratie tussen diverse natuurgebieden in de regio. Het is niet uit te sluiten dat vogels het plangebied gebruiken als een vliegroute tussen diverse leefgebieden (figuur 8) die in de omgeving aanwezig zijn.

Figuur 8. Aantal waargenomen trekvogels per tel-uur per trektelpost in de periode 2010-2020 (SOVON)

4.5 Herpetofauna (reptielen en amfibieën)

Binnen de directe omgeving van het plangebied (tot 1 km) zijn gegevens bekend van de levendbarende hagedis. Daarnaast zijn binnen een afstand van 5km tot het plangebied enkele amfibieën bekend, waaronder heikikker, bastaardkikker, kamsalamander, poelkikker en één reptielensoort; de hazelworm. (NDDF, augustus 2020).

De levendbarende hagedis is een soort die wordt aangetroffen in natte heidegebieden. Overige amfibieën zijn voor hun verspreiding afhankelijk van de aanwezigheid van water in de vorm van poelen en vennen. De aanwezigheid van reptielen en amfibieën in het Burense veld is erg aannemelijk. Het plangebied zelf is door het gebruik als agrarisch grasland minder geschikt voor reptielen en amfibieën. De droogvallende poel aan de noordzijde van het westelijk deelgebied is mogelijk geschikt voor amfibieën.

Tijdens het veldbezoek is een doodgereden kleine watersalamander aangetroffen op de Veldweg direct ten zuiden van het oostelijk deelgebied (Figuur 9). Hoewel de dieren enkele honderden meters kunnen afleggen naar een geschikte overwinteringslocatie, wordt niet aannemelijk geacht dat

reptielen en amfibieën actief migreren tussen omliggende gebieden en het plangebied. De aanwezigheid van zwervende reptielen en amfibieën in het plangebied is niet uit te sluiten. Het plangebied voldoet echter niet aan gebiedseisen zoals omschreven door Creemers et al. (2009).

Doordat het plangebied zelf geen waterpartijen bevat en het gebied bijna geheel bestaat uit agrarisch grasland wordt de permanente aanwezigheid van reptielen en amfibieën uitgesloten.

4.6 Insecten

Binnen een afstand van 5 km ten opzichte van het plangebied zijn drie soorten beschermde ongewervelden waargenomen (NDFF, augustus 2020). Het betreft hier de gevlekte witsnuitlibel, de grote weerschijnvlinder en de grote vos. De eerste is een grote libelle die vooral leeft langs rijk begroeide wateren. De grote weerschijnvlinder maakt gebruik van markante hoge bomen in de bosrand van oudere vochtige loofbossen en boomgroepen. Hier maakt hij hoofdzakelijk gebruik van boswilg en grauwe wilg als waardplant. De grote vos is een zeldzame dagvlinder die voor zijn waardplanten gebruik maakt van iep, zoete kers en sommige wilgensoorten. De soort leeft vooral in vochtige open bossen, bosranden en boomgaarden. Hoge bomen met holen zijn belangrijk om te overwinteren.

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde insectensoorten waargenomen.

De aanwezigheid van beschermde ongewervelden kan binnen het plangebied niet worden uitgesloten vanwege de aanwezigheid van grote wilgen rond de poel die aan de noordzijde van het westelijk deelgebied ligt (figuur 9).

4.7 Vissen

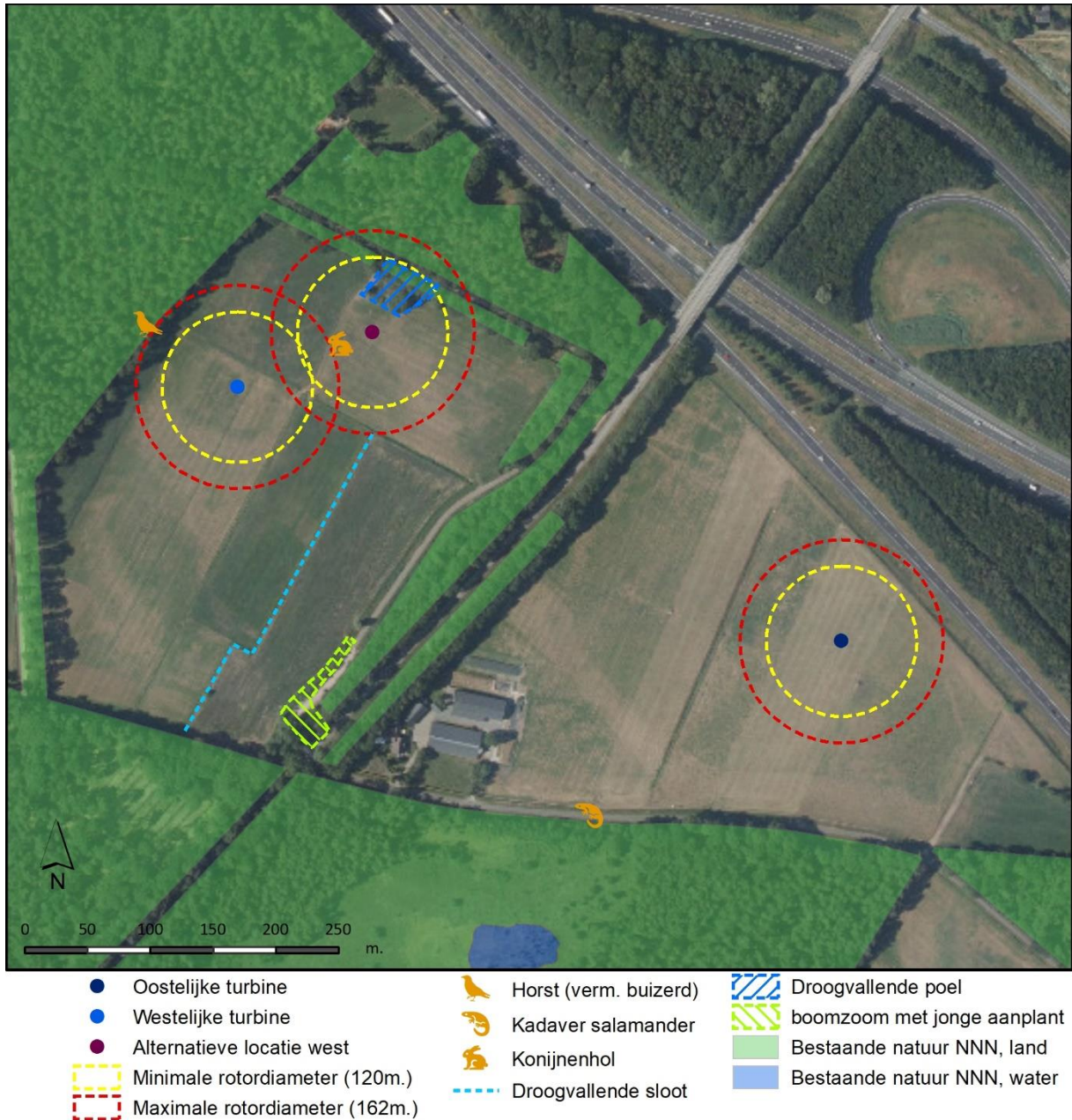
Gezien de afwezigheid van permanent watervoerende elementen binnen het plangebied, wordt de aanwezigheid van beschermde vissen uitgesloten.

Op basis van het bovenstaande wordt het uitgesloten dat er beschermde vissen voorkomen binnen het plangebied en de onmiddellijke omgeving waarop beoogde werkzaamheden invloed hebben.

4.8 Beschermde natuur

Het plangebied ligt **niet** binnen een Natura-2000 gebied of gebied dat is aangewezen binnen het natuurbeheerplan van de provincie Overijssel. Het dichtst bij gelegen Natura-2000 gebied ligt circa 7 km ten oosten van het plangebied (het Lonnekermeer). Het Lonnekermeer is een habitatrichtlijngebied, hierin staan habitatten centraal en worden 500 plantensoorten en 200 diersoorten genoemd, met uitzondering van vogels omdat die onder de vogelrichtlijn vallen. Het Lonnekermeer is binnen de Natura 2000 niet aangewezen als vogelrichtlijngebied. Door Gedeputeerde Staten van Overijssel is op 31 oktober 2017 vastgesteld dat er in het gehele Natura-2000 gebied sprake is van een afname in stikstofdepositie. Echter, de kritische depositiewaarden van alle aangewezen habitattypen worden nog steeds overschreden. Door het uitvoeren van herstelmaatregelen blijven de instandhoudingsdoelstellingen van alle habitattypen wel mogelijk (Gedeputeerde Staten van Overijssel 2017).

Direct ten zuiden van het oostelijk gebiedsdeel ligt het Burens veld, dit is opgenomen in het natuurbeheerplan van de provincie. Daarnaast wordt het gehele perceel waar de westelijke turbine is gepland omgeven door bosgebied wat is opgenomen in het natuurbeheerplan van de provincie (Figuur 8). Deze gebieden zijn in het Ontwerp Actualisatie Omgevingsverordening 2019/2020 opgenomen als uitsluitingsgebieden voor windturbines.

Figuur 9. Ligging van geplande windturbines ten opzichte van beschermde natuur en bevindingen

5. EFFECTENBEOORDELING

De effectenbeoordeling wordt gebaseerd op de omvang van de geplande werkzaamheden en de aanpassingen die worden gedaan binnen het plangebied. Deze zijn beschreven in hoofdstuk 1. In de effectenbeoordeling wordt rekening gehouden met tijdelijke effecten die worden verwacht tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden en ook langdurige effecten die worden verwacht in gebruiksfase.

De mogelijkheid om een goede beoordeling te maken, wordt mede bepaald door de beschikbaarheid en kwaliteit van verspreidingsgegevens en de duidelijkheid over de geplande werkzaamheden en manier van uitvoeren. Als aanvullend onderzoek noodzakelijk blijkt, zal dat worden beschreven.

5.1 Planten

Hoewel aanwezigheid van beschermde soorten op basis van het veldbezoek en geraadpleegde bronnen (NDFP, augustus 2020) niet is aangetoond, is hiermee niet met absolute zekerheid te zeggen dat er geen beschermde plantsoorten voorkomen. Het grasland is dermate dicht gezaaid dat de aanwezigheid van beschermde flora hier niet aannemelijk wordt geacht. Het gaat hierbij in hoofdzaak om de bloemrijke akkerranden aanwezig in het plangebied op welke toekomstig aan te leggen bouwwegen mogelijk effecten hebben.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied wordt op basis van de bevindingen in hoofdstuk 4 de aanwezigheid van verblijfplaatsen van strikt beschermde grondgebonden zoogdieren verwacht. Het betreft hier bunzing en wezel. Door het planvoornemen kan tijdens- en na de aanleg op korte afstand van de turbines verstoring optreden, dit kan leiden tot het permanent ongeschikt raken van verblijfplaatsen. Het opzettelijk aantasten van verblijfplaatsen is in strijd met de Wnb.

Hoewel de aanwezigheid van egel, eekhoorn, steenmarter, boommarter en rosse woelmuis in en nabij het plangebied aannemelijk wordt geacht, zullen geen verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast door de realisatie van de windturbines.

Het ruimtebeslag van de turbines is van beperkte omvang en het grasland is van beperkte waarde als foerageergebied, bovendien maakt het plangebied deel uit van een groter aaneengesloten foerageergebied. Daarom worden permanente effecten op het leefgebied van beschermde grondgebonden zoogdieren uitgesloten.

5.3 Vleermuizen

Het plangebied biedt plekken waar vleermuizen kunnen foerageren. De aanwezige bomen en groenvoorziening kunnen dienstdoen als foerageergebied of vliegroute. Hoewel de geplande bouwweg nog niet bekend is, zal voor de westelijke turbine de omzoming met bomen moeten worden onderbroken. Dit kan resulteren in vernietiging van verblijfplaatsen in bomen en een onderbreking van vliegroutes. Daarnaast bestaat de mogelijkheid van aanvaringslachtoffers, barotrauma en verstoring in de ruimte voor foeragerende en langsvliegende vleermuizen ter plaatse van de geplande westelijke turbine. De oostelijke turbine ligt dermate ver van voor vleermuizen waardevol gebied, dat er geen negatieve effecten worden verwacht. Wanneer voor de aanleg van werkwegen bomen dienen te worden gekapt valt niet uit te sluiten dat verblijfplaatsen voor vleermuizen worden vernietigd.

De rotordiameter van de geplande turbines is tot tweemaal groter dan de grootste turbines waarvan

gegevens van slachtoffer onderzoek in Nederland en België beschikbaar zijn. Het is onbekend wat de invloed is op vleermuizen van turbines met de afmetingen zoals in deze planvorming worden aangegeven. Wanneer de configuratie en afmetingen bekend zijn, moeten nader onderzoek en modelberekeningen uitwijzen of en zo ja welke maatregelen nodig zijn.

5.4 Vogels

Werkzaamheden die gedurende het broedseizoen worden uitgevoerd kunnen leiden tot verstoring of vernietiging van nesten van algemene broedvogels.

De bomenrijen bieden geschikte broedgelegenheid voor soorten met een jaarrond beschermde nestplaats. Zowel de aanleg als de gebruiksfase kunnen leiden tot verstoring en daarmee het verlaten van dergelijke jaarrond beschermde nestplaatsen. Het plangebied zelf maakt onderdeel uit van een groter aaneengesloten foerageergebied, de te verwachte soorten hebben een groot leefgebied en kunnen uitwijken naar ander geschikt foerageergebied waardoor permanente effecten op het functionele leefgebied kunnen worden uitgesloten. De gebruiksfase kan echter wel leiden tot aanvaringslachtoffers. De in het plangebied aanwezige grote roofvogels zijn kwetsbaar voor aanvaringen met turbines, waarbij turbines die vlak bij nestplaatsen staan een groter risico vormen. Met name havikachtigen, valkachtigen en uilen zijn hier kwetsbaar (Buij, R. Jongbloed, R., Geelhoed S., et al. 2018).

Algemene broedvogels maken gedurende het broedseizoen dagelijks diverse vliegbewegingen tussen het broedgebied en hun foerageergebied. Van een aantal soorten is ook bekend dat ze dit op rotorhoogte doen, wat gedurende de gebruiksfase een risico vormt voor aanvaring.

De rotordiameter van de geplande turbines is tot tweemaal groter dan de grootste turbines waarvan gegevens van slachtoffer onderzoek in Nederland en België beschikbaar zijn. Het is onbekend wat de invloed is op vleermuizen van turbines met de afmetingen zoals in deze planvorming worden aangegeven. Wanneer de configuratie en afmetingen bekend zijn, moeten nader onderzoek en modelberekeningen uitwijzen of en zo ja welke maatregelen nodig zijn.

5.5 Herpetofauna (reptielen en amfibieën)

De bouwlocaties van de turbines bestaan uit monotoon grasland wat geen functie heeft voor de in de omgeving bekende herpetofauna. De aanleg en gebruiksfase leidt dan ook niet tot de vernietiging van essentiële functies van herpetofauna. Het is niet uit te sluiten dat herpetofauna tussen het voortplantingsseizoen en de winterrust het plangebied en de wegen doorkruist om naar geschikt voortplantingswater dan wel winterrustplaatsen te trekken. Het transport van materiaal en materieel tijdens de bouwfase kan hierdoor leiden tot het doden van individuen. Omdat een volledige toetsing met betrekking tot de bouwwegen nu niet kan worden gemaakt is het risico hierop niet volledig in te schatten.

Tijdelijke intensivering van (bouw)verkeer in het plangebied kan leiden tot een verhoogd aantal slachtoffers onder zwerfende amfibieën. Er worden geen overige effecten verwacht.

5.6 Insecten

De aanwezigheid van beschermde ongewervelden kan rond de poel die aan de noordzijde van het westelijk deelgebied ligt niet worden uitgesloten. Wanneer gedurende de bouwfase schade aan de aanwezige bomen wordt toegebracht door het stallen van materiaal/materieel dan wel het omhoog takelen van onderdelen van de windmolens kunnen individuen en eitjes van beschermde insecten worden aangetast of gedood. In de gebruiksfase draait de rotor op een hoogte van 50 meter boven de potentiële waardplanten, in de gebruiksfase kunnen effecten op deze soortgroep worden uitgesloten.

5.7 Beschermde natuur

Op basis van de ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000 gebied kunnen de meeste effecten op voorhand worden uitgesloten er is immers geen sprake van effecten als optische verstoring, mechanische verstoring of versnippering van het Natura 2000 gebied. Echter kunnen enkele effecten optreden door planvorming op grotere afstand van Natura 2000 gebied. Het gaat hier om verzuring en vermesting als gevolg van stikstofdepositie maar ook aanvaringslacttoffers veroorzaakt door het doorbreken van trekroutes van vogels of vleermuizen waardoor op afstand gelegen Natura 2000 gebied is aangewezen.

Het Natura-2000 gebied Lonnekermeer is het dichtstbijzijnde Natura-2000 gebied en ligt op een afstand van circa 7 km, dit is aangewezen als Habitatrichtlijngebied. Het planvoornemen heeft hierdoor naar verwachting geen effecten op vogels uit vogelrichtlijngebied die tussen foerageergebied, broedplaats dan wel rustplaats migreren. De habitatrichtlijngebieden hebben geen doelstelling voor habitatsoorten die grote afstanden migreren waardoor effecten op soorten waarvoor dit gebied is aangewezen, kunnen worden uitgesloten. De dichtst bijgelegen vogelrichtlijngebieden (Sallandse heuvelrug en Engbertsdijkvenen) liggen niet in lijn met het plangebied, er wordt geen doorkruising verwacht van vogels uit vogelrichtlijngebieden.

Effecten van verzuring en vermesting op omliggende Natura-2000 gebied kunnen niet zonder meer worden uitgesloten.

In opdracht van de initiatiefnemers van Wind voor Buren is een AERIUS-depositieberekening uitgevoerd (kenmerk RmDmUgznc9yP). Deze berekening is niet uitgevoerd door Silvavir Ecologisch Advies en derhalve geen onderdeel van dit rapport.

De berekening heeft een totale emissie opgeleverd van NOx: 264.08 kg/jr en NH3: 1.31 kg/jr. Hiermee heeft de berekening geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr over nabijgelegen Natura-2000 gebieden.

6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Voor alle plant- en diersoorten, ongeacht of ze beschermd zijn via de natuurwetgeving, geldt de zorgplicht. Hiervoor geldt dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor in het wild levende planten en dieren en hun directe leefgebied. Er moet tijdens de werkzaamheden rekening worden gehouden met diverse algemeen aanwezige soorten. Dit betekent dat dieren die op eigen gelegenheid het plangebied kunnen verlaten, hier de kans toe krijgen. Soorten die dit niet kunnen, dienen te worden verplaatst naar een geschikte omgeving buiten het plangebied.

De groenvoorziening langs het plangebied en met name de bomen dienen in stand gehouden te worden. Indien ervoor wordt gekozen om de bomen te kappen, zal aanvullend onderzoek naar jaarrond beschermde nesten en verblijfplaatsen noodzakelijk zijn. Overige conclusies per soortgroep worden hieronder weergegeven. Indien nader onderzoek noodzakelijk is het niet mogelijk aan te geven welke consequenties er zijn. De resultaten van het nadere onderzoek zijn bepalend voor het nemen van passende maatregelen. Dit zijn maatregelen op maat welke alleen kunnen worden gegeven op basis van de resultaten van het nader onderzoek.

6.1 Planten

De beoogde plannen hebben invloed op de mogelijke aanwezigheid van strikt beschermde planten binnen het plangebied. Wanneer de ligging van bouwwegen bekend zijn, zal een nieuwe effectenbeoordeling moeten uitwijzen of nader onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde flora ter plaatse van dit ruimtebeslag noodzakelijk is.

6.2 Grondgebonden zoogdieren

De voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten hebben op bunzing en wezel. Er wordt geadviseerd om nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van kleine marterachtigen (bunzing, wezel of hermelijn) in het plangebied en ter plaatse van het tijdens het veldbezoek aangetroffen hol. Resultaten moeten uitwijzen of de geplande werkzaamheden ook leiden tot een overtreding van de Wet Natuurbescherming.

6.3 Vleermuizen

Er is vastgesteld dat de voorgenomen werkzaamheden in het westelijk gebiedsdeel mogelijk negatieve effecten hebben op vliegroutes en foerageerplaatsen van vleermuizen. Er wordt geadviseerd om nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuissoorten ter plaatse van de nog te plannen bouwwegen.

Tevens wordt geadviseerd om nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van mogelijke vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen in de directe omgeving van de geplande westelijke windturbine en haar bouwwegen en opstelplaatsen. Daarnaast wordt nader onderzoek naar verblijfplaatsen in bomen geadviseerd indien bomenkap noodzakelijk blijkt. Wanneer het gebied wordt gebruikt door vleermuizen zal een risico inschatting van potentiële slachtoffers in de gebruiksfase moeten worden gemaakt.

De rotordiameter van de geplande turbines is tot tweemaal groter dan de grootste turbines waarvan gegevens van slachtoffer onderzoek in Nederland en België beschikbaar zijn. Het is onbekend wat de invloed is op vleermuizen van turbines met de afmetingen zoals in deze planvorming worden aangegeven. Wanneer de configuratie en afmetingen bekend zijn, moeten nader onderzoek en modelberekeningen uitwijzen of en zo ja welke maatregelen nodig zijn.

6.4 Vogels

Negatieve effecten op de aanwezigheid van jaarrond beschermde broedvogels tijdens de aanleg en in de gebruiksfase van de windturbines zijn niet uit te sluiten.

Werkzaamheden die gedurende het broedseizoen worden uitgevoerd kunnen leiden tot verstoring of vernietiging van nesten van algemene broedvogels. Voor een dergelijke verstoring of vernietiging kan geen ontheffing worden afgegeven. Om verstoring van in het gebied mogelijk aanwezige algemeen beschermde broedvogels te mitigeren, wordt geadviseerd werkzaamheden te laten plaatsvinden buiten het broedseizoen*.

**Het broedseizoen verschilt per vogelsoort, hierover is in de wet geen vaste periode aangegeven. Er kan worden uitgegaan van de periode tussen 15 maart en 15 augustus maar gaat feitelijk van start wanneer het eerste ei is gelegd en duurt tot het laatste nest is verlaten.*

Er wordt geadviseerd nader onderzoek uit te voeren naar het gebruik van het plangebied door vogels kwetsbaar voor aanvaringen zoals grote roofvogels, broedvogels en trekvogels om in te schatten in hoeverre de staat van instandhouding wordt aangetast. Daarnaast wordt geadviseerd om nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten in de omliggende bomen rond het plangebied.

Wanneer op basis van het nadere onderzoek blijkt dat het gebied wordt gebruikt door vogels die kwetsbaar zijn voor aanvaringen, zal een risico inschatting van potentiële slachtoffers moeten worden gemaakt.

Bij de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten, zal moeten worden bepaald in hoeverre de geplande ontwikkelingen een versturende werking zullen hebben.

De aanwezigheid van algemeen beschermde broedvogels kan niet worden uitgesloten. Dit vergt geen onderzoek maar hier zal rekening mee moeten worden gehouden in het kader van de zorgplicht door algemene maatregelen te hanteren die worden genoemd in hoofdstuk 7.3.

De rotordiameter van de geplande turbines is tot tweemaal groter dan de grootste turbines waarvan gegevens van slachtoffer onderzoek in Nederland en België beschikbaar zijn. Het is onbekend wat de invloed is op vogels van turbines met de afmetingen zoals in deze planvorming worden aangegeven. Wanneer de configuratie en afmetingen bekend zijn, moeten nader onderzoek en modelberekeningen uitwijzen of en zo ja welke maatregelen nodig zijn.

Er wordt geadviseerd werkzaamheden niet tijdens het broedseizoen uit te voeren, broedende vogels en hun nesten zijn beschermd en mogen niet verstoord worden. Hiervoor is geen ontheffing mogelijk. De broedperiode is afhankelijk van weersomstandigheden maar loopt in ieder geval van 15 maart tot en met 15 augustus maar kan ook eerder beginnen en langer doorlopen. Omdat alle broedende vogels beschermd zijn, vallen ook broedgevallen buiten deze globale periode onder het verstoringsverbod.

Wanneer ervoor wordt gekozen om toch binnen het broedseizoen werkzaamheden uit te voeren, dan moet er voorafgaand aan de werkzaamheden een vogelkundige vaststellen of er broedende vogels aanwezig zijn. Indien dit het geval is, zal een inschatting moeten worden gemaakt van de mate waarin de werkzaamheden voor verstoring zouden zorgen. De uitkomst van deze inschatting kan gevolgen hebben voor de uitvoer en projectplanning indien broedsels worden aangetroffen.

Als laatste optie kan ervoor worden gekozen om het gebied voorafgaand aan het broedseizoen broedvogelvrij te houden. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en zullen intensieve werkzaamheden moeten worden uitgevoerd om te zorgen dat broedvogels zich niet gaan vestigen. Deze methode dient in samenspraak met het bevoegd gezag te worden opgesteld.

6.5 Herpetofauna (reptielen en amfibieën)

Het is niet uitgesloten dat beschermde reptielen en amfibieën zwerfend vanuit het Burense veld het oostelijk gebiedsdeel in komen. Wanneer voorzorgsmaatregelen worden genomen zoals hieronder beschreven is nader onderzoek naar amfibieën niet noodzakelijk.

Wanneer de aanleg van de windturbines in de winter (november tm februari), danwel het voortplantingsseizoen (april tm juni) wordt uitgevoerd, zal er geen sprake zijn van het opzettelijk doden van dieren en zijn aanvullende maatregelen of onderzoek niet noodzakelijk. Indien werkzaamheden in een andere periode worden uitgevoerd, dient een scherm te worden geplaatst aan de zuidkant van de Veldweg om verkeersslachtoffers te voorkomen. Wanneer in het westelijk gebiedsdeel gekozen wordt voor de alternatieve locatie, zal hier een scherm langs de droogvallende poel moeten worden opgesteld. Bij de voorkeurslocatie zijn geen maatregelen noodzakelijk.

Wanneer bovengenoemde voorzorgsmaatregelen *niet* worden genomen, is aanvullend onderzoek naar in het plangebied aanwezige amfibieën noodzakelijk.

6.6 Insecten

In het westelijke gebiedsdeel zijn mogelijk beschermde vlinders aanwezig die gebruik maken van de wilgen langs de droogvallende poel. Wanneer voorzorgsmaatregelen worden genomen zoals hieronder beschreven, is nader onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde insecten niet noodzakelijk.

De begroeiing en met name de wilgenbomen rond de poel dienen niet te worden aangetast. Bij de planning van een tijdelijke of permanente weg dient deze locatie te worden ontzien.

6.7 Beschermde natuur

Hoewel de provincie Overijssel in zijn ontwerp actualisatie omgevingsverordeningen 2019/2020 geen invloedzone heeft opgenomen waarbinnen externe werking van windturbines moet worden getoetst, is hier na contact met het bevoegd gezag op 27 augustus 2020 geen duidelijke uitspraak over te doen. Gezien de afmetingen van de geplande turbines wordt verwacht dat er wel negatieve effecten worden veroorzaakt op omliggende NNN-gebieden.

Hoewel de rotordiameter van de het voorkeursalternatief in het westelijk deelgebied het omliggende NNN-gebied niet zal raken (Figuur 2.), wordt nadere toetsing op de effecten op het nabijgelegen NNN-gebied geadviseerd. Voor deze locatie zijn er met het oog op overige beschermde natuur geen beperkingen.

Op basis van een ruimtelijke analyse kan worden geconcludeerd dat de noordelijke positie van de westelijke turbine dermate dicht naar de rand van het gebied is geplaatst, dat de rotordiameter zich in alle gevallen binnen het uitsluitingsgebied voor windturbines bevindt. Omdat de rotordiameter zich boven het uitsluitingsgebied voor windturbines bevindt wordt geadviseerd om afstemming te zoeken met het bevoegd gezag.

Voor de turbine in het oostelijk gebiedsdeel zijn geen aanvullende onderzoeken noodzakelijk met het oog op beschermde natuurgebieden.

Om mogelijke negatieve effecten op Natura-2000 gebieden te beoordelen, is in opdracht van de initiatiefnemers van Wind voor Buren een AERIUS-depositieberekening uitgevoerd met kenmerk RmDmUgznc9yP. Deze berekening heeft geen depositieresultaten opgeleverd boven 0,00 mol/ha/jr over nabijgelegen Natura-2000 gebieden.

Met het oog op depositie hoeven er op basis van bovenstaande geen aanvullende maatregelen te worden getroffen.

6.8 Aanbevelingen gedurende de aanlegfase

In dit rapport zijn geen effecten opgenomen die worden veroorzaakt door de aanleg van een tijdelijke of permanente bouwweg en opstelplaats. Deze waren ten tijde van de opdrachtverstrekking niet bekend. Er wordt geadviseerd om bouwwegen zo kort mogelijk te houden en te zorgen voor zo min mogelijk schade aan omliggende begroeiing. In het geval van het westelijk deelgebied wordt aanbevolen om de bouwweg in de hoek van de Veldweg op de kruising met de Deldensestraat te laten aansluiten, dit zorgt voor zo min mogelijk bomenkap (Figuur 9 en 10). Ook wordt geadviseerd om de sloot die in noord-zuid richting door dit deelgebied loopt, niet te doorsnijden.

Figuur 10. In de hoek van de Veldweg bij de aansluiting op de Deldensestraat staan de minste bomen.

Wanneer bomenkap of het doorsnijden van deze sloot noodzakelijk is voor de aanlegfase, zal aanvullend onderzoek nodig zijn op mogelijke effecten op beschermde soorten.

Nachtactieve diersoorten zijn vaak erg gevoelig voor licht, er wordt dan ook geadviseerd om tijdens de werkzaamheden en in de eindsituatie rekening te houden met deze dieren. Dit kan worden gedaan door zo min mogelijk gebruik te maken van strooilicht en verlichting zo veel mogelijk te richten en waar mogelijk te dimmen. Tevens wordt geadviseerd om werkzaamheden niet in het donker of tijdens de schemerperiode uit te voeren.

Figuur 11 en 12. Gericht licht vs. Verstrooid licht

6.9 Ecologische begeleiding

Vanwege de mogelijke aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, jaarrond beschermde nesten en algemeen beschermde broedvogels, wordt geadviseerd om de werkzaamheden in de aanlegfase te laten uitvoeren onder ecologische begeleiding. Werkzaamheden worden volgens een ecologisch werkprotocol uitgevoerd, wat ervoor moet zorgen dat niet alsnog de Wnb wordt overtreden. Het werkprotocol met gedragscode dienen voor aanvang van dit project te worden opgesteld, werknemers moeten kennis hebben genomen van dit document.

6.10 Geldigheid van dit onderzoek

De wettelijke geldigheid van dit onderzoek en de daar aan toebehorende conclusies lopen tot er nieuwe data zijn vastgesteld. Vanuit een uitspraak van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland is een richtlijn van drie jaar opgesteld met het oog op geldigheid, dit is niet wettelijk vastgesteld.

7. SAMENVATTING

De initiatiefnemers van Wind voor Buren hebben Silvavir ecologisch advies een verzoek gedaan voor het uitvoeren van een ecologische quickscan in het kader van de Wet Natuurbescherming (Wnb) ter plaatse de beoogde locaties voor twee windturbines nabij de Veldweg te Ambt Delden.

Op basis van een bureaustudie en veldbezoek dat is uitgevoerd op 18 augustus 2020 kan worden geconcludeerd dat;

- De aanwezigheid van beschermde planten en vissen in het plangebied zijn uitgesloten.
- De aanwezigheid van verblijfplaatsen van beschermde grondgebonden zoogdieren niet zijn uit te sluiten.
- De aanwezigheid van foerageergebieden, migratieroutes en verblijfplaatsen voor vleermuizen niet valt uit te sluiten.
- De aanwezigheid van nesten van jaarrond beschermde vogels direct rond het plangebied en het gebruik van het plangebied door beschermde vogelsoorten niet is uit te sluiten.
- De aanwezigheid van reptielen en amfibieën in het plangebied is door geplande aanlegperiode en gebruik van voorzorgmaatregelen uit te sluiten.
- De aanwezigheid van beschermde vlinders in het plangebied is niet uitgesloten.
- De locatie van de zuidelijke windmolenpositie in het westelijke deelgebied en de windmolenpositie in het oostelijk deelgebied liggen net buiten uitsluitingsgebied voor windturbines. De noordelijke windmolenpositie in het westelijk deelgebied ligt binnen dit uitsluitingsgebied.

Op basis van het bovenstaande wordt geadviseerd om nader onderzoek uit te voeren naar:

- De aanwezigheid van verblijfplaatsen van beschermde grondgebonden zoogdieren.
- De aanwezigheid van vliegroutes, foerageergebieden en verblijven van vleermuizen.
- De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten direct rond het plangebied.
- Het gebruik van het plangebied door beschermde vogels.
- De effecten van de geplande westelijke turbine op het naastgelegen NNN-gebied.

Tevens wordt aanbevolen om:

- Werkzaamheden niet uit te voeren in voor reptielen en amfibieën kwetsbare perioden. Mocht dit wel worden gedaan dan wordt geadviseerd om schermen te plaatsen om reptielen en amfibieën tegen te houden in het oostelijk deelgebied. Indien dit niet wordt gedaan, is nader onderzoek van de aanwezigheid van amfibieën noodzakelijk.
- Begroeiing rond de poel in het noorden van het westelijk plangebied onaangetast te laten. Indien dit niet wordt gedaan, is aanvullend onderzoek naar beschermde vlinders noodzakelijk.
- De kap van bomen voor de aanleg van wegen te minimaliseren. Bij bomenkap zal een natuurtoets dienen te worden uitgevoerd om de effecten te beoordelen.
- De sloot in het westelijk deelgebied niet te doorsnijden.

8. REFERENTIES

Gegevensbronnen

NDFF, 2020. Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied – levering uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) via www.quickscanhulp.nl

Literatuur

Broekhuizen, S., K. Hoekstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters en J.C. Buys (redactie), 2016, *Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12*. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft J.J.C.W., 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland – Nederlandse fauna 9*. Naturalis Biodiversity Centre & EIS Kenniscentrum insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Dietz, C. & A. Kiefer, 2014. *Veldgids vleermuizen van Europa*. Stichting uitgeverij KNNV, Zeist.

Eggelte, H., 2000. *Veldgids Nederlandse flora*. KNNV uitgeverij, Zeist.

Gedeputeerde Staten van Overijssel, 2017. Natura 2000 Gebiedsanalyse voor de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) Lonnekermeer

Hustings, F., 2002. *Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000; Verspreiding, aantallen, verandering - Nederlandse Fauna, 5*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.

Stumpel, T. & H. Strijbosch. *Veldgids amfibieën en reptielen*. KNNV uitgeverij, Zeist.

Svensson, L., K. Mullarney & D. Zetterström, 2010. *ANWB Vogelgids van Europa*. De Fontein|Tirion uitgevers BV, Baarn.

Twisk, P., A. van Diepenbeek & J.P. Bekker, 2010. *Veldgids Europese zoogdieren*. KNNV uitgeverij, Zeist.

Van Diepenbeek, A., 2013. *Veldgids diersporen*. KNNV uitgeverij, Zeist.

Wynhoff, I., C. van Swaay, K. Veling en A. Vliegthart, 2010. *De nieuwe veldgids dagvlinders*. Stichting uitgeverij KNNV, Zeist.

Limpens, H., Vreugdenhil, S., Boonman, M., 2014. *Windturbines en vleermuizen, Zoogdierverseniging ism Bureau Waardenburg*

Buij, R. Jongbloed, R., Geelhoed S., et al. 2018 *Kwetsbare soorten voor energie-infrastructuur in Nederland*. Wageningen University & Research ism. Rijksoverheid

Veldman, J., Troost, C., 2019 *Soortenbescherming in Overijssel*. Provincie Overijssel

Kennisdocumenten BIJ12

BIJ12, 2017. *Juridisch kader | behorende bij Kennisdocumenten Soortenbescherming Kennisdocument*. Versie 1.0 Juli 2017.

BIJ12, 2017. *Gewone dwergvleermuis | Pipistrellus pipistrellus Kennisdocument*. Versie 1.0 Juli 2017

BIJ12, 2017. *Gewone grootvleermuis | Plecotus auritus Kennisdocument*. Versie 1.0 Juli 2017

BIJ12, 2017. *Gierzwaluw | Apus apus Kennisdocument*. Versie 1.0 Juli 2017

BIJ12, 2017. *Huismus | Passer domesticus Kennisdocument*. Versie 1.0 Juli 2017

BIJ12, 2017. *Kerkuil | Tyto alba Kennisdocument*. Versie 1.0 Juli 2017

BIJ12, 2017. *Roek | Corvus frugilegus Kennisdocument*. Versie 1.0 Juli 2017

Overige bronnen

Natuurbeheerplan provincie Overijssel 2019

https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2018/09/natuurbeheerplan_overijssel_2019.pdf

Alterra 2016. effectenindicator soorten.

<https://www.synbiosys.alterra.nl/bij12/effectenindicatorsoorten2016.aspx>

Floristisch Onderzoek Nederland.

www.floron.nl

Omgevingsverordening provincie Overijssel

<https://overijssel.tercera-ro.nl/mapviewer/>

Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (RAVON).

www.ravon.nl

SOVON Vogelonderzoek Nederland

www.sovon.nl

Telmee

www.telmee.nl

Waarneming.nl

www.waarneming.nl

Wet Natuurbescherming (Wnb).

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01>

Vleermuisvakberaad - Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), 2017. *Vleermuisprotocol 2017*.

Zoogdiervereniging.

www.zoogdiervereniging.nl

AERIUS Depositieberekening

AERIUS_bijlage_20201204093744_RmDmUgznc9yP.pdf

9. BIJLAGEN

Bijlage 1: Wnb paragraaf 3.1 beschermingsregime soorten vogelrichtlijn

Bijlage 2: Wnb paragraaf 3.2 beschermingsregime soorten habitatsrichtlijn

Bijlage 3: Wnb paragraaf 3.3 Beschermingsregime andere soorten

Bijlage 1: Wnb paragraaf 3.1

Wet natuurbescherming

Geldig van 01-01-2020 t/m heden

§ 3.1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

- 1 Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- 3 Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- 4 Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- 5 Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.2

- 1 Het is verboden vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn dood of levend, of gemakkelijk herkenbare delen daarvan, of uit deze vogels verkregen producten te verkopen, te vervoeren voor verkoop, onder zich te hebben voor verkoop of ten verkoop aan te bieden.
- 2 Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing ten aanzien van vogels van soorten, genoemd in bijlage III, deel A, bij de Vogelrichtlijn, die aantoonbaar overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens deze wet zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen, en ten aanzien van delen of producten van die vogels.
- 3 Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing ten aanzien van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen vogels van soorten, genoemd in bijlage III, deel B, bij de Vogelrichtlijn, die aantoonbaar overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens deze wet zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen, en ten aanzien van delen of producten van die vogels.

- 4 Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over de verkoop, het vervoer voor verkoop, het onder zich hebben voor verkoop of het ten verkoop aanbieden van vogels van soorten, aangewezen op grond van het derde lid, en delen of producten van die vogels.
- 5 Een vogelsoort wordt op grond van het derde lid uitsluitend aangewezen, indien de handelingen, bedoeld in het eerste lid, uitgevoerd overeenkomstig regels als bedoeld in het vierde lid, er niet toe leiden dat het populatieniveau, de geografische verspreiding of de omvang van de voortplanting van deze soort in gevaar wordt gebracht of kan worden gebracht.
- 6 Het is verboden, anders dan voor verkoop, vogels, delen of producten als bedoeld in het eerste lid, onder zich te hebben of te vervoeren, tenzij deze vogels, delen of producten aantoonbaar overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens deze wet zijn gedood of gevangen, onderscheidenlijk verkregen.

Artikel 3.3

- 1 Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
- 2 Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.
- 3 Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van:
 - a. de verboden, bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, ten aanzien van vogels, dood of levend, of gemakkelijk herkenbare delen daarvan, of ten aanzien van uit deze vogels verkregen producten van daarbij aangewezen soorten, of
 - b. regels, gesteld krachtens artikel 3.2, vierde lid.
- 4 Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - 2°. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;

- 3°. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4°. ter bescherming van flora of fauna;
 - 5°. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - 6°. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.
- 5 In een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling worden in elk geval voorschriften opgenomen, onderscheidenlijk regels gesteld, over:
- a. de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden, waarbij enkel het gebruik wordt toegestaan van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen, installaties of methoden;
 - b. de tijd en plaats waarvoor de ontheffing of vrijstelling geldt, en
 - c. de wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.
- 6 De verboden, bedoeld in de artikelen 3.1 en 3.2, zesde lid, zijn niet van toepassing op handelingen ten aanzien waarvan bij of krachtens enige wettelijke bepaling een besluit is vereist, indien bij of krachtens die wet is bepaald dat het desbetreffende besluit de handelingen uitsluitend toelaat indien is voldaan aan de voorwaarden, bedoeld in het vierde lid, en dat aan het besluit de voorschriften worden verbonden, bedoeld in het vijfde lid.
- 7 De verboden, bedoeld in de artikelen 3.1 en 3.2, zesde lid, zijn niet van toepassing op:
- a. handelingen ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel als bedoeld in artikel 2.2, en
 - b. handelingen die zijn beschreven in en worden verricht overeenkomstig een beheerplan als bedoeld in artikel 2.3, eerste lid, een plan of een programma als bedoeld in artikel 2.3, vijfde lid, of een programma als bedoeld in artikel 1.13, eerste, zevende, of achtste lid, indien:
 - 1°. ten aanzien van het beheerplan, het plan of het programma, althans het onderdeel

dat betrekking heeft op de desbetreffende handelingen, is voldaan aan het in het vierde en vijfde lid bepaalde ten aanzien van ontheffingen en vrijstellingen, en

- 2°. het bestuursorgaan dat het beheerplan, het plan of het programma heeft vastgesteld tevens bevoegd is voor de verlening van een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling als bedoeld in het eerste, onderscheidenlijk tweede lid voor dergelijke handelingen, of, als dat niet het geval is, het beheerplan, het plan of het programma is vastgesteld in overeenstemming met het bestuursorgaan dat bevoegd is voor de verlening van de ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling.

Artikel 3.4

- 1 Ingeval het vangen of doden van vogels als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, bij of krachtens deze wet is toegestaan, is het verboden deze vogels:
 - a. te vangen of te doden met:
 - 1°. middelen, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Vogelrichtlijn;
 - 2°. middelen, installaties of methoden voor massaal of niet-selectief vangen of doden van vogels, of
 - 3°. middelen, installaties of methoden waardoor een soort plaatselijk kan verdwijnen, of
 - b. te achtervolgen met behulp van vervoermiddelen, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Vogelrichtlijn, overeenkomstig de daar beschreven wijze.
- 2 Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen en provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in het eerste lid. Artikel 3.3, vierde en vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.
- 3 Onze Minister kan ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onderdeel b, voor het gebruik van motorboten op open zee onder de in bijlage IV, onderdeel b, tweede gedachtestreep, tweede volzin, bij de Vogelrichtlijn genoemde voorwaarden.
- 4 Bij algemene maatregel van bestuur kunnen middelen, installaties of methoden worden aangewezen die in elk geval worden gerekend tot de middelen, installaties, onderscheidenlijk methoden, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, onder 2° of 3°.

Bijlage 2: Wnb paragraaf 3.2

Wet natuurbescherming

Geldend van 01-01-2020 t/m heden

§ 3.2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

- 1 Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- 2 Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- 3 Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- 5 Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Artikel 3.6

- 1 Het is verboden dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, bijlage I of II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, onder zich te hebben voor verkoop, te vervoeren voor verkoop, te verhandelen, te ruilen of te koop of te ruil aan te bieden.
- 2 Het is verboden, anders dan voor verkoop, dieren of planten als bedoeld in het eerste lid onder zich te hebben of te vervoeren.
- 3 De verboden, bedoeld in het eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing ingeval de in dat lid bedoelde dieren en planten aantoonbaar zijn gefokt of gekweekt.

Artikel 3.7

- 1 Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over het aan de natuur onttrekken en de exploitatie van daarbij aangewezen dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage V bij de Habitatrichtlijn of bijlage III bij het Verdrag van Bern, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, indien dat nodig is voor het behoud of het bereiken van een gunstige staat van instandhouding van die soorten.
- 2 De regels, bedoeld in het eerste lid, kunnen:
 - a. in elk geval betrekking hebben op:
 - 1°. het beperken of verbieden van de toegang tot bepaalde terreinen;
 - 2°. het in een bepaald gebied beperken of verbieden van de onttrekking aan de natuur of exploitatie van dieren of planten;
 - 3°. de wijze van onttrekking van dieren of planten aan de natuur;
 - 4°. het beperken van het aantal dieren of planten dat ten hoogste aan de natuur mag worden onttrokken;
 - 5°. het kopen, het verkopen, het te koop aanbieden, het onder zich hebben en het vervoeren voor verkoop van dieren of planten;
 - 6°. het in gevangenschap fokken van dieren, of
 - 7°. de kunstmatige vermeerdering van plantensoorten, of
 - b. in elk geval behelzen een verbod om:
 - 1°. zonder vergunning dieren of planten aan de natuur te onttrekken, of
 - 2°. in een bepaalde periode dieren of planten aan de natuur te onttrekken.
- 3 Bij de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in het eerste lid, kan, na overleg met provinciale staten van de provincies, worden bepaald dat provinciale staten regels als bedoeld in dat lid vaststellen of vrijstelling van die regels kunnen verlenen, of dat gedeputeerde staten met de verlening van ontheffing van die regels of met de uitvoering van die regels zijn belast.

Artikel 3.8

- 1 Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen,

rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.

- 2 Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
- 3 Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, of van regels gesteld krachtens artikel 3.7, ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.
- 4 Bij de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, kan worden bepaald dat gedeputeerde staten ontheffing kunnen verlenen, of dat provinciale staten bij verordening vrijstelling kunnen verlenen, van bij de maatregel aangewezen regels.
- 5 Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - 2°. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - 4°. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - 5°. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling

vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;

- c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

6 De verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6 zijn niet van toepassing op handelingen ten aanzien waarvan bij of krachtens enige wettelijke bepaling een besluit is vereist, indien bij of krachtens die wet is bepaald dat het desbetreffende besluit de handelingen uitsluitend toelaat indien is voldaan aan de voorwaarden, bedoeld in het vijfde lid.

7 De verboden, bedoeld in de artikelen 3.5 en 3.6, tweede lid, zijn niet van toepassing op:

- a. handelingen ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel als bedoeld in artikel 2.2, en
- b. handelingen die zijn beschreven in en worden verricht overeenkomstig een beheerplan als bedoeld in artikel 2.3, eerste lid, een plan of een programma als bedoeld in artikel 2.3, vijfde lid, of een programma als bedoeld in artikel 1.13, eerste, zevende of achtste lid, indien:

- 1°. ten aanzien van het beheerplan, het plan of het programma, althans het onderdeel dat betrekking heeft op de desbetreffende handelingen, is voldaan aan het in het vijfde lid bepaalde ten aanzien van ontheffingen en vrijstellingen, en
- 2°. het bestuursorgaan dat het beheerplan, het plan of het programma heeft vastgesteld tevens bevoegd is voor de verlening van een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling als bedoeld in het eerste, onderscheidenlijk tweede lid voor dergelijke handelingen, of, als dat niet het geval is, het beheerplan, het plan of het programma is vastgesteld in overeenstemming met het bestuursorgaan dat bevoegd is voor de verlening van de ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling.

Artikel 3.9

1 Indien het vangen of doden van dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, of bijlage II bij het Verdrag van Bern, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, en het aan de natuur onttrekken van dieren van soorten, genoemd in bijlage V, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, of bijlage III bij het Verdrag van Bern, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, bij of krachtens deze wet is toegestaan, is het

verboden deze dieren te vangen of te doden door gebruikmaking van niet-selectieve middelen die de plaatselijke verdwijning of ernstige verstoring van de rust van de populaties van deze soorten tot gevolg kunnen hebben, waartoe in elk geval behoren:

- a. de middelen, genoemd in bijlage VI, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, en
 - b. de vervoermiddelen, genoemd in bijlage VI, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn.
- 2 Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen en provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van het verbod, bedoeld in het eerste lid. Artikel 3.8, vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.
- 3 Bij algemene maatregel van bestuur kunnen middelen worden aangewezen die in elk geval worden gerekend tot de niet-selectieve middelen, bedoeld in het eerste lid, aanhef.

Bijlage 3: Wnb paragraaf 3.3

Wet natuurbescherming

Geldig van 01-01-2020 t/m heden

§ 3.3. Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

- 1 Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

- 2 Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;

- f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied;
 - h. in het algemeen belang, of
 - i. bestendig gebruik.
- 3 De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Artikel 3.11

- 1 Bij ministeriële regeling kan worden bepaald dat de bij die regeling aan te wijzen verboden, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel b of c niet van toepassing zijn ten aanzien van bij die regeling aan te wijzen soorten, op bij die regeling aan te wijzen categorieën van handelingen die na een voorafgaande melding aan gedeputeerde staten worden uitgevoerd om een reden, genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onderdeel b, of in artikel 3.10, tweede lid.
- 2 Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen waaraan een melding als bedoeld in het eerste lid moet voldoen.